

Nieuwsbrief-Plus Remonstranten Den Haag e.o. 6 - 22 februari 2025

Agenda

Zondag 9 februari, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Tina Geels

Woensdag 12 februari, 14.00 uur, Filosofie cursus 'Aldus sprak Zarathoestra van Friedrich Nietzsche'

Zaterdag 15 februari, 17.00 uur, Opening Expositie Anneke Ingelse

Zondag 16 februari, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Antje van der Hoek; 'Kunst in de kerk'

Donderdag 20 februari, 14.00 uur, Bijbelcursus o.l.v. ds. Reinhold Philipp

Zaterdag 22 februari, 10.30 uur, Muziekcursus o.l.v. Hans Jacobi

En zet u alvast in uw agenda...:

Zaterdag 1 maart, 15.00 uur, Filmcafé o.l.v. Reinhold Philipp: 'Vision'

Van de redactie

Door: Peter Kelderman

Is u iets opgevallen? Vanaf de vorige editie 'loopt' de Nieuwsbrief t/m de zaterdag i.p.v. de donderdag. Op deze manier kunnen we nog op tijd activiteiten zoals 'Museumbezoek' en 'Filmcafé' aankondigen.

Betty Renssen opent deze Nieuwsbrief - *Plus* met haar rubriek 'Uit de kerkenraad', waarin ze verslag doet van het recente aantal kerkbezoekers, 'in levende lijve' dan wel via 'streaming'.

Er zijn in deze periode twee kerkdiensten, de eerste o.l.v. ds. Tina Geels (9 februari); de tweede o.l.v. ds. Antje van der Hoek (16 februari). Bij laatstgenoemde is er aandacht voor het werk van kunstenaar Anneke Ingelse, in een expositie die een dag eerder door Jacques Zwaan in de kerk is geopend.

Na het Pastorale team en het Collectiedoel, plaatsen we de Overdenking van ds. Antje van der Hoek met als titel: "Mijn God houdt van kunst", verbonden met het thema van de kerkdienst.

Op woensdagmiddag 12 februari gaat de vijfdelige Filosofie cursus 'Aldus sprak Zarathoestra van Friedrich Nietzsche' van start, deze eerste keer met als inleider dr. Paul van Tongeren. Verder is er de Bijbelcursus o.l.v. ds. Reinhold Philipp, en de Muziekcursus o.l.v. Hans Jacobi.

Ikzelf verzamelde weer 'Activiteiten elders', variërend van schrijfsessies van "Amnesty International" in de Haagse Paleiskerk, tot "Levenslessen van een rabbijn", in de remonstrantse kerk Schoonhoven.

Hans Willems stuurde ons een portret van Joanne Klink, een vroegere voorganger in onze Gemeente. In de rubriek "Groene kerk, groen geloven" vertelt Madzy van der Kooij over de grote indruk die de roman "Het laatste voorjaar" van Minke Douwes, op haar gemaakt heeft.

Van Miriam van Dam is er weer een leuke bijdrage in haar rubriek 'Lieve meneer God'. Deze Nieuwsbrief - *Plus* wordt afgesloten met 'Kerk in Den Haag', 'Personalia', en Micheline Meijer's 'Kanselbloemen en kaarten'.

De volgende Nieuwsbrief - *Plus* (na een reguliere Nieuwsbrief) zal verschijnen op 6 maart a.s. Graag ontvangen we uw **kopij vóór zaterdag 1 maart**.

Uit de kerkenraad

Door: Betty Renssen

In de vergadering van dinsdagavond 4 februari jl. presenteerde Marie-Ange Delen – Barnard de kijkcijfers over 2024. Hieruit blijkt dat de streaming nog steeds een toegevoegde waarde heeft.

Het gemiddelde van de aanwezige personen was 41,5, en samen met de mensen die direct per streaming kijken: 54,3. Deze cijfers zijn wel geflatteerd door de feestdagen (aanwezigen en kijkers samen gemiddeld 82,5) en vooral door het enorme aantal op de Jubileumdienst voor Reinhold (aanwezigen en kijkers samen: 133).

We zijn al bezig met de voorbereiding voor de Algemene Vergadering; de datum is vastgesteld op zondag 1 juni a.s., na de dienst van André Meiresonne.

Kerkdiensten

De kerkdiensten beginnen om 10.30 uur en zijn live te volgen, of later terug te kijken via [Kerkdienst gemist](#)

Zondag 9 februari

Kerkdienst met voorganger:
ds. Tina Geels

Organist: Hans Jacobi

Er is ook kinderdienst.

Tina Geels: "Van 1990- 2010 was ik predikant bij de Remonstrantse gemeente in Utrecht/de Geertekerk. Vernieuwing van de liturgie en internationale contacten hadden vooral mijn aandacht naast studiekringen en pastorale zorg.

Daarna was ik voorganger bij de NPB in Bilthoven, de Woudkapel, en werkte ik als levenscoach in mijn eigen praktijk. Vanaf 2015 ben ik als predikant verbonden aan de gemeente Vrijzinnig Delft/ PKN Delft. De vele gastbeurten daarnaast verrijken voor mij het beeld van de Vrijzinnigen in Nederland."

[Meer lezen](#)

Zondag 16 februari

**Kerkdienst met voorganger
ds. Antje van der Hoek met aandacht
voor het werk van kunstenares
Anneke Ingelse.**

Organist: Hans Jacobi

Aansluitend op de expositie in de kerkzaal, van 15 februari tot 30 maart, wordt in deze dienst aandacht besteed aan het werk van kunstenares Anneke Ingelse. Zij studeerde aan de Vrije Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag en daarna aan de IKO Academie voor Beeldende Kunsten in België, waar zij cum laude afstudeerde voor de studierichting schilderkunst.

Zij heeft haar atelier in Gouda. De bron waaruit zij haar werk maakt, zijn situaties die zij in het dagelijks leven ziet, die haar boeien, raken en/of vragen oproepen. (Zie ook hieronder: Opening expositie 15 februari.)

[Meer lezen](#)

Ons pastoraal team staat voor u klaar

U kunt hen bereiken op:

Ds. Antje van der Hoek

Telefoon: 0252-211204

E-mail: hoekpred.remodenhaag@gmail.com

Ds. Reinhold Philipp

Telefoon: 06-14500691

E-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

Reinhold heeft vakantie van 6 t/m 18 februari

Collecte eerste kwartaal

Door: de Diaconale Commissie

In het eerste kwartaal van 2025 collecteren wij voor Stichting INLIA (www.inlia.nl), dat staat voor 'Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers'. INLIA is opgericht in 1988 en is een netwerkorganisatie van en voor geloofsgemeenschappen die vluchtelingen in nood helpen.

Wat doet INLIA nu precies? INLIA staat individuele asielzoekers maatschappelijk, juridisch en medisch bij. Vluchtelingen waarvan de rechten worden geschonden, helpt INLIA met de procedures en juridische bijstand indien nodig. Vluchtelingen die nergens meer heen kunnen, waarvan de asielaanvraag is afgewezen maar die niet terug kunnen naar hun thuisland, worden door het COA naar INLIA doorgestuurd (!) en door INLIA, mits er plek is, opgevangen in een gasthuis.

Lokale gemeenschappen die hulp willen bieden aan vluchtelingen, bijvoorbeeld bij de opvang van ongedocumenteerden en bed/bad/broodregelingen, helpen zij met praktische zaken alsook met adviezen hoe dit te organiseren. Bij deze hulp is de focus altijd gericht op het toekomstperspectief: hoe nu verder? Rondom opvangcentra organiseert INLIA bijeenkomsten tussen asielzoekers en buurtbewoners met het doel om wederzijds begrip te vergroten.

En 'last but not least' adviseert INLIA lokale en landelijke overheden op het gebied van vluchtelingenopvang, vanuit hun enorme kennis op dit gebied.

Dat alles is voor INLIA het lichtpunt in donkere dagen. En voor de Diaconale Commissie de reden om dit prachtige doel van harte aan u aan te bevelen.

STICHTING
INLIA
Foundation

U kunt uw donatie overmaken naar rekening:
NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder
vermelding van: INLIA

Voor de betaling van de collecte kunt u ook de QR
code gebruiken.

Mijn God houdt van kunst

Door: ds. Antje van der Hoek

Enkele weken geleden bezochten Jacques Zwaan (coördinator kunst) en ik het atelier van Anneke Ingelse in Gouda. We liepen vanaf het station richting de St. Jan en vonden daarachter na een korte zoektocht Anneke en haar atelier. Gevestigd in het oudste straatje van Gouda. Vanaf half februari zullen haar schilderijen in onze kerkzaal hangen. In die pittoreske sfeer raakten we in gesprek over Anneke's loopbaan en inspiratiebronnen. Met het oog op de dienst van 16 februari, waarin werk van haar centraal staat, vroegen we ons ook af welke link er met Bijbelse, c.q. religieuze thema's te leggen zou zijn. Pratenderwijs kwamen wij op een gedeelte uit Exodus (Ex. 31), waar ik vermoedelijk anders over heen gelezen zou hebben.

Het gaat er om de bouw van het heiligdom. Van de ontmoetingstent met daarin de ark, de kist met leefregels: de Tien Geboden. Zo zou uiteindelijk een mobiel heiligdom ontstaan. Gemaakt om met de Israëlieten mee te reizen. Eén bijzondere tent temidden van al die alledaagse tenten. Dat symbool stond voor Gods' aanwezigheid. Die hen bepaalde bij de waarden die ze in hun onderlinge omgang moesten koesteren. Voor de bouw van dit 'reisaltaar' werden dan ook kosten noch moeite gespaard. 'God houdt van kunst', merkte Anneke hierover kernachtig op. Hij hecht aan schoonheid. Niet enkel van architectuur, maar ook van muziek, schilderkunst en literatuur.

'God houdt van kunst': velen onder u zullen dat vermoedelijk beamen. Maar vanzelfsprekend is dat niet. Denk alleen maar aan de Beeldenstorm, ruim 450 jaar geleden. Waarbij de spanningen tussen rooms-katholieken en protestanten hoog opliepen. Beelden kapotgeslagen werden. De beeldenstormers van destijds beriepen zich ook op een passage uit Exodus. Op het gebod: "Maak geen godenbeelden" en "Kniel niet voor zulke godenbeelden neer" (Ex. 20:4,5). Daarnaast vond men ook steun in de Heidelbergse Catechismus waarin het beeldverbod nog wat breder werd getrokken. Afbeeldingen mochten in de kerk niet worden gebruikt. Want God wil zijn volk niet

De groene kathedraal van Anneke Ingelse

Eeuwenlang stonden protestantse kerken daarom bekend om hun witgekalkte muren. En ook van de kant van hedendaagse kunstenaars is het verband met God, Bijbel en geloof al lange tijd onvanzelfsprekend. Niet zo vreemd natuurlijk in een land dat zo sterk gesecculariseerd is. Geen vanzelfsprekende combinatie dus: die van geloof en kunst. Al is daarin onder protestanten inmiddels sinds geruime tijd veel veranderd. En voor remonstranten is het bijna een 'geloofsartikel': die betrokkenheid op kunst en cultuur. "Een remonstrantse preek bevat toch minstens één gedicht", wordt vaak spottend gezegd!

'Mijn God houdt van kunst', zou je wat pedant kunnen zeggen. In de stijl van de remonstrantse reclamecampagne van een aantal jaren terug. Met die billboards op treinstations. U herinnert zich dat vermoedelijk nog wel? Zeker, (mijn) God houdt van kunst, maar toch ging het bij de bouw van de ontmoetingstent niet enkel om l'art pour l'art. Kunst omwille van de kunst alleen, zoals we die in modernere kunstopvattingen tegenkomen.

Het ging er om kunst die in dienst staat van iets Anders: van wat Heilig is. In het hart van de ontmoetingstent bevond zich immers de leidraad voor het goede leven. Bepalingen die niet waren bedoeld om te knechten, maar, wat paradoxaal, juist om te bevrijden. Om het goede leven, het juiste samen-leven mogelijk te maken. Zo bepaalt het Exodusverhaal ons bij de vraag op wat voor jouzelf 'heilig' is. Bij de geestelijke waarden in je eigen 'reisaltaar'. Als proviand voor je levensweg...

onderwijzen “door stomme afbeeldingen, maar door levendige verkondiging van zijn Woord”.

Woensdag 12 februari,

14.00 uur

Filosofie cursus “Aldus sprak Zarathoestra van Friedrich Nietzsche”

Vijf woensdagen van 14.00-16.00 uur

In het voorjaar van 2025 organiseert het Filosofisch café een cursus over één van de invloedrijkste filosofen van onze tijd, namelijk Friedrich Nietzsche (1844-1900).

Van zijn werk is ‘Aldus sprak Zarathoestra’ (1883) het misschien meest gelezen, maar waarschijnlijk ook minst begrepen boek. Hij zag het zelf als zijn hoofdwerk.

In 2024 verscheen een door Nietzsche-experts geschreven commentaar op ‘Dit boek voor iedereen en niemand’, zoals de ondertitel van ‘Aldus sprak Zarathoestra’ luidde.

Drie sprekers zullen hun licht laten schijnen over een aantal, ook voor onze tijd, belangrijke thema’s in ‘Aldus sprak Zarathoestra’.

De coördinatie berust bij Ernst Klatte.

[Meer lezen](#)

Woensdag 12 februari – Inleiding door Paul van Tongeren

In de eerste bijeenkomst zal de voormalig Denker des Vaderlands en emeritus-hoogleraar wijsgerige ethiek aan de Radboud Universiteit Nijmegen dr. Paul van Tongeren een introductie verzorgen waarin aandacht wordt besteed aan de ontstaansgeschiedenis van Nietzsche’s werk.

Deelname voor leden en vrienden € 10,- / keer; belangstellenden € 15,- / keer.

Opgave gewenst, via tel 070 3250779, of e-mail, remondenhaag@hetnet.nl

(N.B. In de Nieuwsbrief van 23 januari werd ten onrechte dr. Johan Goud als discussieleider genoemd.)

Zaterdag 15 februari,

17.00 uur

Opening Expositie Anneke Ingelse

(Zie hierboven, kerkdienst 16 februari).

Anneke Ingelse exposeert regelmatig in Nederland en daarbuiten. De bron waaruit Anneke haar werk maakt, zijn situaties die zij in het dagelijks leven ziet die haar boeien en raken.

Daar maakt zij een notitie van in de vorm van een schets of foto. Vervolgens ontwerpt zij een compositie waarin het geziene beeld is teruggebracht tot strakke lijnen en vormen.

Daardoor geeft zij een nieuwe, geheel eigen visie en beeldanalyse van het door haar destijds waargenomen beeld. Alles wat de essentie van het beeld verzwakt, laat zij weg, alles wat de essentie versterkt, voegt zij toe.

Anneke houdt ook veel van de natuur en in haar recente werken combineert ze graag de strakke lijnen en vlakken van de architectuur (De Stijl: Mondriaan, Rietveld e.a.) met het levendige en speelse van de natuur.

In de dienst van 16 februari zal aandacht worden besteed aan deze kunst.

[Meer lezen](#)

Rhythm and blue, Anneke Ingelse

Donderdag 20 februari,

14.00 uur

Bijbelcursus o.l.v.

ds. Reinhold Philipp

Ruth (voorjaar 2025)

Ruth is een van de twee boeken in het Oude Testament die naar een vrouw genoemd zijn. Ruth betekent 'vriend(schap)'. Het Bijbelboek vertelt hoe Ruth als heidense (moabitische) vrouw de overgrootmoeder van koning David wordt. In het Nieuwe Testament is zij een van de vier vrouwen die in het geslachtsregister van Jezus genoemd worden.

Het boek Ruth, of in het Hebreeuws 'megillat Ruth' (de rol van Ruth), wordt in de synagoge op het Wekenfeest/Pinksterfeest gelezen. Het boek gaat over een nieuwe start in een hopeloze situatie. Ruth laat alles achter in Moab. Ze begint een heel nieuw leven in Israël. Dat geldt ook voor Noömi. Na de dood van haar man en zonen krijgt zij een nieuwe kans in Israël.

Ruth in het veld met Boaz

Julius Schnorr von Carolsfeld, 1828

Bij het lezen van het boek Ruth kun je zien hoe die kansen voor Ruth en Noömi ontstaan, hoe belangrijk God daarbij is en welke rol andere mensen daarin spelen.

Donderdagen 14.00 uur, in de tuinzaal

Deelname vrij

Zaterdag 22 februari,

10.30 uur

Muziek - een gedeeld verhaal?

Muziekcursus o.l.v. Hans Jacobi

Is de muziek iets wat we met elkaar delen? Onze muziekbeleving laat eerder een waaier aan voorkeuren zien dan een gedeeld verhaal.

Dankzij de moderne media hebben we meer muziek tot onze beschikking dan ooit tevoren.

Die veelheid heeft onze muzikale smaak eerder ingeperkt dan verbreed. In deze cursus gaan we op zoek naar scheidslijnen en overeenkomsten.

**Zes zaterdagen. Deze vierde zaterdag:
Revolutie of berusting? (Wagner – Der Ring des Nibelungen)**

Wagner begon als anarchist. Met zijn Ring des Nibelungen wilde hij zijn volk verenigen zoals de Atheense tragedie dat had gedaan. Het kostte de oudere Wagner moeite om greep op het epos te houden.

Deelname voor leden/vrienden: vrijwillige bijdrage, overige belangstellenden € 5, – per keer.

[Meer lezen](#)

Activiteiten

Elders

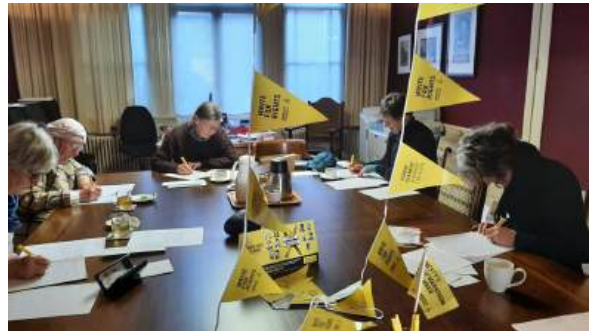
Door: Peter Kelderman

Op de volgende [link](#) kunt u de agenda met de komende activiteiten vinden van de **Haagse Gemeenschap van kerken**. Er worden Gebeden voor de Vrede aangekondigd, op de 1e vrijdag van de maand in de **St Jacobuskerk** (13.15 uur) en de **Emmauskerk** (13.30 uur); en op elke dinsdag om 17.30 uur in de **Lutherse Kerk** aan de Lutherse Burgwal. De maandelijkse Nieuwsbrief van de HGK vindt u [hier](#).

De agenda met de komende activiteiten van de **Raad van Kerken Leidschendam - Voorburg** kunt [hier](#) vinden. Voor de komende periode worden geen activiteiten aangekondigd.

Amnesty International ([klik hier](#)) voert vele activiteiten uit op het gebied van mensenrechten.

Zo zijn er regelmatig schrijfsessies voor brieven aan autoriteiten, met het verzoek om vrijlaten van politieke gevangenen; in Den Haag op de tweede vrijdag van de maand in de Paleiskerk.

Info en aanmelden: scheurjan@gmail.com.

Op deze [link](#) kunt u de agenda vinden van het **Landelijke Bureau Remonstranten**. Aangekondigd voor de komende periode worden o.a.:

- **'In gesprek over het boekje 'Mijn God'**, o.l.v. ds. Joost Röselaers, op vrijdag 7 februari, 10.00 uur, bij de remonstranten Naarden – Bussum, Bussum;
- **'Kosmische viering van de aarde'**, op maandag 10 februari, 19.30 uur, in de Adventskerk, Zoetermeer;
- **'Hans Dirk van Hoogstraten over Bonhoeffer'**, op dinsdag 11 februari, 12.00 – 14.00 uur, in de Do – Re kerk, Nijmegen;
- **Wintergesprek met Frits Philips over zijn boek 'Brief aan mijn achterkleinkind - een weg naar eigen wijsheid en welzijn'**, op woensdag 12 februari, 10.30 – 12.00 uur, bij de remonstranten Naarden – Bussum, Bussum;
- We gaan met elkaar in gesprek over boek: **'Levenslessen van een rabbijn'**, van Awraham Soetendorp, op woensdag 12 februari, 19.30 – 21.30 uur, in de Remonstrantse Kerk, Schoonhoven;
- **'Klimaatproject: Lezing Arita Baaijens'**. Op donderdag 13 februari, 19.30 – 21.30 uur, bij de remonstranten Haarlem;
- **'Koningslezing door Floris Alkemade'**, op donderdag 13 februari, 20.00 – 22.00 uur, bij de remonstranten Naarden – Bussum, Bussum;

- **'Filosofisch Cafe Haarlem met Klaas Rozemond'**, op woensdag 19 februari, 19.45 – 21.30 uur, bij de remonstranten Haarlem.

En, iets verder in de toekomst, met de bijbehorende links:

- [De Vrijzinnige Lezing met Claartje Kruijff](#) De voormalige theoloog des vaderlands zal in de lezing verkennen hoe we in de huidige tijd ons toch nog kunnen verhouden tot het mysterie van ons bestaan. Lezing op vrijdag 21 maart om 20.00 uur in de Geertekerk, Utrecht;
 - 12-14 mei – [Retraite Verzet en Overgave](#) door Johan Goud en Rachelle van Andel. Opgave en inlichtingen: bij het Landelijk Bureau, per email info@remonstranten.org of tel. 030 231 69 70.
-

Die ons voorgingen...

Door: Hans Willems

Vele tientallen predikanten dienden onze gemeente. In deze serie portretteren we zo af en toe zo'n dominee uit het verleden.

Deze keer: ds. Joanne Klink.

Van toonaangevend naar onbegrepen

“Van haar denkbeelden is aan het eind van haar leven voor de meeste mensen geen chocola meer te maken.” Zo begon Anne van der Meiden in 2021 een artikel in ‘Volzin’ over ‘paradijsvogel’ Joanne Klink. En inderdaad, wie kennisneemt van de autobiografie die de in 2008 overleden Klink in eigen beheer uitgaf, kan zich moeilijk voorstellen dat dit de remonstrantse theoloog was die decennialang toonaangevend was op het terrein van de geloofsopvoeding.

Van januari 1948 tot eind 1953 was Klink predikant in onze gemeente. Afkomstig uit Zuid-Limburg had ze in Leiden theologie gestudeerd. Ze promoveerde op een studie over “Het Petrus-type in het Nieuwe Testament en de oud-christelijke letterkunde”. Na korte periodes in Schoonhoven en Leeuwarden, werd ze predikant in Haarlem. In die tijd publiceerde ze twee kinderbijbels, met daarin ook liederen en gedichten en begon ze aan een reeks boeken over geloofsopvoeding.

Halverwege de jaren zestig, de periode dat ze ook curator was van het seminarium in Leiden, stopte ze met het pastoraat om zich als freelancer te wijden aan schrijven en lezingen geven in binnen- en buitenland. Veel van haar boeken werden vertaald in het Engels, Frans, Duits en Pools.

Hoewel ze bleef wonen in Haarlem, kon ze de roep van haar Limburgse geboortegrond niet weerstaan. Het leidde ertoe dat ze een voormalige bakoven in het gehucht Camerig in het heuvelland bij Epen kocht, en liet restaureren om er geregeld vakanties en vrije dagen door te brengen.

Ds. Joanne Klink

Haar boek ‘Het onbekende venster’ uit 1990 markeerde een omslag in het denken van Klink. Op uitspraken van jonge kinderen baseerde ze de overtuiging dat er aan ons leven andere levens voorafgaan. Ze sloot zich aan bij denkers over New Age, getuigde van paranormale ervaringen en gaf zich over aan channeling, de communicatie met buitenaardse dimensies van de kosmos. In 1992 baarde ze opzien met een publicatie van boodschappen die de apostel Paulus via een medium zou hebben doorgegeven. Dagblad Trouw bracht dat nieuws onder de kop: ‘Vroegere apostel Paulus blijkt ook lid van de New Age-beweging’.

Met de kerk als instituut en de gevestigde theologie kreeg Joanne Klink steeds meer moeite. Terugkijkend op haar jaren als predikant zei ze in een interview: “Menselijk voelde ik me thuis bij de remonstranten, geestelijk niet.” Klink overleed kort na de viering van haar 90ste verjaardag in het Limburgse Vijlen waar ze de laatste jaren van haar leven woonde.

Groene kerk groen geloven

Lijst met 'groene' boeken

Door: Madzy van der Kooij

Als je aan een lijst met 'groene' boeken denkt, denk je voornamelijk aan boeken over hoe te handelen bij-, of een analyse van de klimaat/stikstof/milieuproblematiek, zoals 'Groene catechismus', 'Groene theologie', 'Omarm de chaos' en nog veel meer.

Je denkt dan niet zo gauw aan een roman, maar ik heb dit jaar een prachtig boek gelezen van Minke Douwes: '**Het laatste voorjaar**'. Minke Douwes is niet zo heel bekend. Zij is psychiater en wilde weten, of ze kon schrijven en schreef 'Strikt', gevolgd door een tweede roman: 'Weg!'. Toen leek het erop, dat het hierbij bleef, omdat ze inmiddels wist, dat ze het kon. Gelukkig verscheen vorig jaar een derde roman, met een iets langere titel: 'Het laatste voorjaar'.

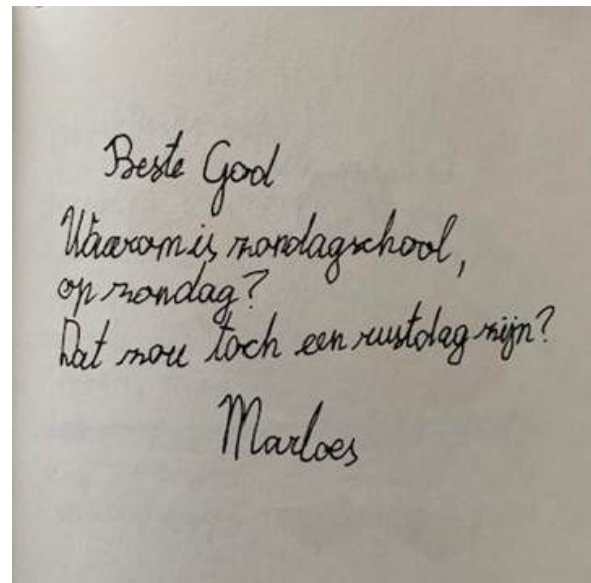
De hoofdpersoon is Ese, die na het verlies van haar vrouw een moeilijke periode doormaakt, haar baan opzegt en op de fiets stapt om via Berlijn naar Oekraïne te fietsen om het huis van Tsjechov in Jalta te bezoeken. Een soort road movie op de fiets dus. Dat is al redelijk groen: op een gewone fiets een lange reis maken, zonder gebruik te maken van trein, bus of vliegtuig. Maar onderweg komen er allerlei dingen langs die momenteel erg actueel zijn: 'Kun je buiten het seizoen spinazie eten?', of: 'Moet iedereen vegetariër worden?', en: 'De landschappen veranderen door het klimaat'. Daarnaast ook maatschappijkritiek: het onderwijs verslechtert, zowel qua niveau als qua werkdruk. Malle noviteiten in plaats van degelijke lessen. Extra leuk is, dat de hoofdpersoon van doopsgezinde huize is. en dat spreekt natuurlijk ook mij als remonstrant aan: sober leven, het goede doen, de vrede bewaren – en af en toe wordt er een Vermaning genoemd. Kortom: een geweldig boek, een aanrader als 'groene' roman tussen meer (populair)-wetenschappelijke boeken.

Lieve meneer God

Door: Miriam van Dam

In deze rubriek zullen we in de Nieuwsbrieven-*Plus* een kostelijke verzameling kinderbriefjes met vragen, wensen, klachten voor God plaatsen.

We ontlene deze briefjes aan het boekje 'Children's letters to God', samengesteld door Stuart Hample en Eric Marshall. De illustraties zijn van Tom Bloom. De Nederlandse vertaling: 'Lieve meneer God' is uitgegeven door Unieboek bv/van Holkema & Warendorf, Houten. Zesde druk 2000.

KERK in DEN HAAG

SPIRITUALITEIT, CULTUUR EN SAMENLEVING

Beste lezer,

Het februarinummer van *Kerk in Den Haag* is verschenen, digitaal én op papier. Lees [hier](#) de digitale versie.

Liefde voor de wereld

De Haagse Gemeenschap van Kerken waarschuwt voor het gevaar dat democratische waarden door het beleid van machthebbers in Nederland – en elders op de wereld – worden uitgehold. Voorzitter David Renkema scheef hierover voor Kerk in Den Haag een vlammend betoog. "Het gaat om het getuigen van geloof, hoop en liefde in een harteloze tijd."

Personalia

Overleden:

Op 15 januari is de heer Johannes van der Plaats (Joop) in de leeftijd van 94 jaar overleden.

We gedenken hem in eerbied, en onze gedachten gaan uit naar allen die hem dierbaar waren.

